Пад сцягам сталінскай дружбы народаў

★

К. КІСЯЛЕЎ,
намеснік Старшыні Совета Міністраў Беларускай ССР

★ ★ ★

Сёння совецкі народ адзначае 25-годдзе стварэння Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік.

Адным з важнейшых гістарычных вынікаў Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі з'яўляецца мудрае вырашэнне ў нашай краіне нацыянальнага пытання, што дасягнута на аснове паслядоўнага ажыццяўлення ленінска-сталінскай палітыкі дружбы і непарушнага адзінства ўсіх народаў совецкай краіны.

Совецкая ўлада знішчыла ўсякую нацыянальную няроўнасць народаў. Совецкі народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна назаўсёды ліквідаваў векавую адсталасць краіны, пабудаваў соцыялістычнае грамадства. Гэтыя сусветна-гістарычныя перамогі законадаўча замацаваны новай Сталінскай Канстытуцыяй.

Выхаваны партыяй Леніна—Сталіна, новы, совецкі чалавек з'яўляецца носьбітам усяго перадавога, усяго прагрэсіўнага. Совецкія людзі з пагардай глядзяць на ідэйную і маральную нікчэмнасць капіталістычнага свету, дзе існуе звярыны закон: «чалавек чалавеку воўк».

Партыя Леніна—Сталіна дзесяткі год упорна і цярпліва змагалася за тое, каб стварыць і ўмацаваць брацкі саюз народаў нашай краіны, і гэтая барацьба дала пудоўныя вынікі. Толькі таму, што ўсе народы неабсяжнай совецкай краіны спаяны вузамі цеснага супрацоўніцтва і дружбы, яны выйшлі пераможцамі з усіх самых суровых выпрабаванняў.

Дружба народаў СССР з'яўляецца вялікай рухаючай сілай совецкага грамадства. Таварыш Сталін гаварыў: «Дружба паміж народамі СССР—вялікая і сур'ёзная заваёва. Бо пакуль гэтая дружба існуе, народы нашай краіны будуць свабодныя і непераможныя. Ніхто не страшны нам: ні ўнутраны, ні знешні вораг, пакуль гэтая дружба жыве і працвітае».

Вялікія правадыры партыі і народа—Ленін і Сталін з'явіліся стваральнікамі дзяржаўнасці беларускага народа. Утварэнне Беларускай ССР і яе росквіт сталі магчымымі толькі дзякуючы Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі і вялікай дапамозе, якую заўсёды аказваў і аказвае беларускаму народу вялікі рускі народ.

Ленін і Сталін непасрэдна кіравалі большэвіцкімі арганізацыямі ў Беларусі і ў перыяд Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі, і ў часе ўтварэння Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, і ў дні гераічнай барацьбы за вызваленне Беларусі ад нямецкай і белапольскай акупацыі.

1 студзеня 1948 года споўніцца 29 год з часу ўтварэння Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі. З гэтай датай звязана найвялікшая гістарычная падзея ў жыцці беларускага народа—стварэнне яго дзяржаўнасці.

У лютым 1919 года ў Мінску адбыўся Першы беларускі з'езд Советаў. З'езд пастанавіў пачаць перагаворы з РСФСР аб устанаўленні цеснай федэратыўнай сувязі. Гэтае рашэнне сведчыла аб непахіснай дружбе беларускага і рускага народаў, дэманстравала сабой велізарны палітычны ўплыў большэвіцкай партыі на шырокія народныя масы Беларусі і з'явілася важным фактарам у справе далейшага ўмацавання Совецкай Беларусі.

Ленін і Сталін нястомна сачылі і кіравалі гераічнай барацьбой беларускага народа супроць белапольскіх акупантаў і аказвалі ў гэтым яму ўсямерную дапамогу.

Таварыш Сталін асабіста распрацаваў стратэгічныя планы барацьбы з белапольскімі акупантамі і кіраваў аперацыямі Заходняга фронта.

У ліпені 1919 года таварышы Сталін і Орджанікідзе прыязджалі ў Мінск для непасрэднага кіраўніцтва абаронай горада ад наступаючых белапалякаў. Дзякуючы прынятым таварышом Сталіным рашучым мерам горад Мінск і ўся прыфрантавая паласа былі ачышчаны ад банд і ператвораны ў магутны ўмацаваны раён.

Па закліку таварыша Сталіна працоўныя Беларусі пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі актыўна выступілі на абарону заваёў Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі.

Дзякуючы няспынным клопатам і дапамозе Цэнтральнага Камітэта ВКП(б), саюзнага ўрада і асабіста таварыша Сталіна, дапамозе брацкіх народаў СССР і ў першую чаргу вялікага рускага народа, Беларусь за гады совецкай улады дабілася найвялікшых поспехаў на ўсіх участках соцыялістычнага будаўніцтва.

Толькі большэвіцкая партыя і совецкая ўлада, толькі соцыялістычны лад адкрылі сапраўды залаты век у гісторыі беларускага народа.

Ліквідавана назаўсёды гаспадарчая і культурная адсталасць Беларусі. За гады даваенных сталінскіх пяцігодак у Беларусі было пабудавана 1.700 новых прадпрыемстваў, аснашчоных перадавой тэхнікай, занава створаны такія галіны прамысловасці, як станкабудаўнічая, хімічная, тэкстыльная, дрэваапрацоўчая, сельскагаспадарчага машынабудаўніцтва. Выпрацоўка электраэнергіі павялічылася ў 120 разоў, здабыча торфу—у 226 разоў. Адна толькі электрастанцыя—Белдрэс імя Сталіна—выпрацоўвала ў 1937 годзе ў 30 разоў больш электраэнергіі, чым усе электрастанцыі разам узятыя, якія знаходзіліся на тэрыторыі Беларусі да Кастрычніцкай рэволюцыі.

Зусім пераўтварылася сельская гаспадарка Беларусі. Сялянства, пераканаўшыся, што калгасны шлях ёсць адзіна правільны, цвёрда стала на шлях калектывізацыі. У рэспубліцы было створана 9.619 калгасаў. Толькі калектывізацыя сельскай гаспадаркі пазбавіла сялян Беларусі ад разарэння і жабрацтва, вывела іх на шлях радаснага і заможнага жыцця.

Прадукцыйнасць працы ў сельскай гаспадарцы Беларусі ў 1940 годзе ў параўнанні з 1913 годам узрасла ў два з лішнім раза, у пяць разоў павялічыліся пасевы пшаніцы, у два разы—бульбы, у два з палавінай раза—тэхнічных культур, у тры разы—шматгадовых траў. Няспынна павялічвалася ўраджайнасць палёў.

У 1941 годзе па ініцыятыве таварыша Сталіна саюзны ўрад прыняў пастанову асушыць і асвоіць у Беларусі ў бліжэйшыя 15 год 4 мільёны гектараў балот і забалочанай зямлі. Звыш 270 тысяч гектараў балотных зямель у рэспубліцы было ўжо асушана перад вайной. Гэтыя землі давалі багатыя ўраджаі.

Пад сельскую гаспадарку была падведзена трывалая тэхнічная база. У агульным балансе цягавай сілы ўдзельная вага трактараў складала 58 процантаў.

Як вядома, да Кастрычніцкай рэволюцыі Беларусь з'яўлялася краем амаль пагалоўнай непісьменнасці. За гады совецкай улады вялікага росквіту дасягнула ў нашай рэспубліцы нацыянальная па форме і соцыялістычная па зместу культура. У гарадах і вёсках з'явілася густая сетка школ і іншых навучальных устаноў. У Беларусі была створана свая Акадэмія навук, дзяржаўны універсітэт і дзесяткі іншых вышэйшых навучальных устаноў. Былі створаны дзесяткі музеяў, тэатраў, сотні клубаў, бібліятэк, тысячы хат-чытален і г. д.

З нетраў беларускага народа выйшла многа акадэмікаў, прафесараў, інжынераў, артыстаў, пісьменнікаў. Дзе, у якой іншай краіне свету магчыма, каб людзям з народа былі прадастаўлены такія шырокія магчымасці для ўсебаковай адукацыі, для авалодання вышынямі навукі і культуры? Толькі ў нашай совецкай краіне для народа шырока адкрыт шлях у навуку і культуру.

У 1939 годзе адбылася выключна важная гістарычная падзея—уз'яднанне ўсяго беларускага народа ў адзінай Беларускай совецкай дзяржаве. Беларусь займае тэрыторыю значна большую, чым многія еўрапейскія дзяржавы: напрыклад, Швецыя, Данія, Бельгія, Галандыя, Швейцарыя.

У чэрвені 1941 года мірная стваральная праца нашага народа была спынена нямецкімі захопнікамі. Беларусі адной з першых прыйшлося прыняць на сябе ўдар фашысцкай ваеннай машыны. Тэрыторыя нашай рэспублікі стала арэнай найбольш жорсткіх і крывапралітных бітваў. Славай пакрылі сябе войскі Чырвонай Арміі, абараняўшыя беларускую зямлю. Стойка і гераічна змагаўся беларускі народ, дапамагаючы Чырвонай Арміі ў яе барацьбе супроць нямецкіх захопнікаў. Беларускі народ разам з усімі народамі Совецкага Саюза абараняў сваю совецкую дзяржаву, сваю культуру, шчасце ўсяго совецкага народа.

Захапіўшы Беларусь, немцы ўвялі рэжым крывавага тэрору і гвалту. Сотні тысяч мірных грамадзян на тэрыторыі Беларусі былі расстраляны, павешаны, спалены, закатаваны. 400 тысяч сыноў і дачок беларускага народа былі ўгнаны на катаргу ў фашысцкую Германію. Для знішчэння совецкіх людзей у Мінску і іншых гарадах была створана цэлая сістэма канцэнтрацыйных лагераў. Немцы бязлітасна знішчалі старых, жанчын і дзяцей. Немцы ператварылі ў руіны нашы гарады і вёскі, аграбілі насельніцтва.

Страты, нанесеныя нямецка-фашысцкімі захопнікамі народнай гаспадарцы Беларускай ССР, ацэньваюцца ў суме 75 мільярдаў рублёў.

Але нямецка-фашысцкія захопнікі не здолелі зламаць жалезнай мужнасці нашага народа, яго імкнення да свабоды і незалежнасці. Беларускі народ па закліку вялікага Сталіна ўзняўся на абарону совецкай краіны, на разгром ворага. Незгасальнай славай пакрылі сябе сыны і дочкі беларускага народа на франтах Айчыннай вайны і ў партызанскіх атрадах.

Беларуская ССР выйшла на міжнародную арэну і знаходзіцца ў першых радах

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы